

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+ 373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P. Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

22 octombrie 2018 nr.8/12-14/18

**Dlui Mihai Poalelungi,
Președintele Curții Constituționale a RM**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art.39 din Codul jurisdicției constituționale și art. 17 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție, se expediază spre soluționare Hotărârea Curții Supreme de Justiție privind verificarea constituționalității prevederilor art.8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ din Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici în raport cu art.6, 16 din Constituția Republicii Moldova.

Anexă: 1. Copia de pe Hotărârea Plenului CSJ nr.12 din 22 octombrie 2018 (pe 1 filă);

2. sesizarea (pe 18 file);

**Cu respect,
Președintele Curții
Supreme de Justiție**

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. 1450		
23	10	20 18

Ion Druță

**Plenul Curții Supreme de Justiție
a Republicii Moldova**

HOTĂRÂRE

Cu privire la sesizarea Curții Constituționale referitor la verificarea constituționalității articolelor 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ din Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici în raport cu articolele 6, 16 din Constituția Republicii Moldova.

Potrivit art. 38 alin.(1) lit. d) și art.39 din Codul jurisdicției constituționale și art.17 din Legea cu Privirea la Curtea Supremă de Justiție, Plenul Curții Supreme de Justiție,

hotărăște:

A sesiza Curtea Constituțională referitor la verificarea constituționalității articolelor 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ din Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici în raport cu articolele 6, 16 din Constituția Republicii Moldova.

**Președintele
Curții Supreme de Justiție**

Ion Druță

Ion Druță

Chișinău,
22 octombrie 2018
nr. 12

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+ 373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28,
Chișinău MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

1) *Obiectul sesizării*

În conformitate cu art. 2 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, prin funcționar public se înțelege persoana fizică numită, în condițiile prezentei legi, într-o funcție publică, iar potrivit art. 4 alin. (1) din aceeași lege, prevederile prezentei legi se aplică funcționarilor publici din autoritățile publice specificate în anexa nr.1.

Astfel, în baza anexei nr. 1 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008, rezultă că autoritățile publice care cad sub incidența legii, *inter alia*, sunt:

- Secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii;
- Secretariatul Curții Constituționale;
- Secretariatul Curții Supreme de Justiție;
- Aparatul și unitățile Curții de Conturi;
- Aparatul Comisiei Electorale Centrale;
- Secretariatele instanțelor judecătorești, aparatele, procuraturii, organele serviciului diplomatic, vamal, organele apărării, securității naționale și ordinii publice (persoanele care dețin funcții publice în autoritățile publice enumerate, a căror activitate nu este reglementată prin acte legislative speciale);
- Aparatele altor autorități publice instituite de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern;

- Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și alte autorități administrative (aparatele centrale, serviciile publice desconcentrate, alte organe ale administrației publice din subordinea autorităților administrației publice centrale de specialitate)

Totodată, conform art. 39 alin. (2) din legea enunțată, salarizarea funcționarilor publici se stabilește în condițiile prezentei legi și ale legislației cu privire la salarizarea funcționarilor publici.

Plenul Curții Supreme de Justiție notează că norma juridică de blanchetă menționată *supra*, face trimitere la Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici.

Legea citată, reglementează modul și condițiile de salarizare a funcționarilor publici, precum și mărimea salariilor acestora, avînd drept scop asigurarea condițiilor necesare pentru exercitarea eficientă de către funcționarii publici a atribuțiilor, precum și contribuirea la asigurarea autorităților publice cu personal competent și motivat.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 48 din 22 martie 2012, prevederile prezentei legi se aplică funcționarilor publici din autoritățile publice specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și funcționarilor publici cu statut special din cadrul Autorității Naționale de Integritate, din serviciul vamal și din serviciul diplomatic.

Deci, nemijlocit, Plenul Curții Supreme de Justiție evidențiază, cu trimitere la art. 5 din Lege, că salariul total al funcționarului public pentru activitatea desfășurată lunar, pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege, potrivit sarcinilor și atribuțiilor din fișa postului, este constituit din salariul de funcție, sporul pentru grad de calificare, grad special și rang diplomatic și plăți de stimulare.

Această normă legală instituie regula în materia salarizării, regulă aplicabilă pentru toți funcționarii publici din autoritățile publice specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

În acest sens, Plenul Curții Supreme de Justiție menționează că salariul total al funcționarilor publici din cadrul Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pentru activitatea desfășurată lunar este constituit din componentele enunțate și anume, din salariul de funcție, sporul pentru grad de calificare, grad special și rang diplomatic și plăți de stimulare.

Totuși, legiuitorul prin completarea Legii nr. 48 din 22 martie 2012 cu art. 8¹ - 8⁵, a instituit pentru funcționarii publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale, sporuri pentru eficiență în activitate, respectiv a extins în privința acestora componentele de constituire a salariului pentru activitatea desfășurată lunar, fapt ce constituie în opinia Plenului Curții Supreme de Justiție un tratament diferențiat și discriminatoriu în raport cu funcționarii publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorii, funcționari publici ce se află în situație similară comparabilă celor din cadrul autorităților publice menționate.

2) Argumentele aduse în sprijinul pretinselor încălcări ale Constituției Republicii Moldova

În speță, Plenul Curții Supreme de Justiție consideră că excluderea funcționarilor publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, din rîndul celor care beneficiază de sporuri pentru eficiență în activitate la salariul de bază, contravine articolelor 6 și 16 din Constituția Republicii Moldova.

Plenul Curții Supreme de Justiție amintește că jurisprudența Curții Constituționale a dezvoltat principiul separației și colaborării puterilor statului, garantat de articolul 6 din Constituție, și a dedus drept componentă inalienabilă a acestui principiu echilibrul ramurilor puterii de stat, cunoscut sub denumirea „*checks and balances*” (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 9 noiembrie 2011, parag. 17 – 21).

Astfel, echilibrul celor trei componente ale puterii de stat rezultă din interdicția constituțională impusă acestora de a nu concura între ele, deci interdicția în cauză rezultă din cerința de colaborare, respectiv menținerea echilibrului puterilor în stat constituie o cerință inerentă pentru evitarea subordonării unei componente a puterii de stat.

În cadrul sistemului democratic de aplicare a principiului separației celor trei ramuri ale puterii de stat, pentru menținerea dezideratelor statului de drept, este importantă existența unei puteri judecătorești independente. Puterea judecătorească, fiind exercitată de către judecători, ca unici exponenți ai acestei puteri, este alcătuită, la rîndul său, dintr-un sistem de autorități care trebuie să fie distincte de autoritățile puterilor legiuitoare și executive și neinfluențate de acestea.

Totodată, avînd în vedere că unicii purtători ai puterii judecătorești sunt judecătorii, Curtea Constituțională a reținut, cu titlu de principiu, că independența puterii judecătorești nu poate fi asigurată fără o independență instituțională și structurală. Iar, înlăptuirea justiției se realizează cu implicarea mai multor componente ajutătoare, subsecvente judecătorilor care reprezintă nemijlocit această putere. **Astfel, asigurarea unui echilibru între puterile statului se reflectă și în gradul de proporționalitate al asigurării materiale a personalului administrativ, care în final contribuie la realizarea sarcinilor de către reprezentanții acestor trei puteri** (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 10 septembrie 2013, parag. 50 – 53).

În aceeași ordine de idei, Curtea Constituțională a statuat că pentru a fi în prezența unei încălcări a articolului 16 din Constituție ar trebui ca persoanele aflate în situații similare sau comparabile să fie supuse unui tratament diferențiat și discriminatoriu. Totodată, o distincție este discriminatorie dacă nu se bazează pe o justificare obiectivă și rezonabilă, adică atunci când nu urmărește un scop legitim sau nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 16 din 12 iunie 2007, parag. 6 și Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 10 septembrie 2013, parag. 43 – 47).

La fel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în jurisprudența sa că, pentru a exista o problemă sub unghiul articolului 14, trebuie să existe o diferență de tratament între persoane aflate în situații comparabile. O astfel de diferență de tratament este discriminatorie dacă este lipsită de o justificare obiectivă și rezonabilă; cu alte cuvinte, dacă nu urmărește un scop legitim sau dacă nu există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit. Statele membre se bucură de o anumită marjă de apreciere pentru a stabili dacă și în ce măsură diferențele dintre situații de altfel analoage justifică o diferență de tratament (a se vedea *Burden vs. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlanda de Nord* (MC), 29 aprilie 2008, parag. 60 sau *HÄMÄLÄINEN vs. Finlanda* (MC), 16 iulie 2014, parag. 108).

Motivele excepției de neconstituționalitate se axează, în special, pe considerentele Curții Constituționale, expuse în hotărârea nr. 24 din 10 septembrie 2013.

(i) Situația similară relevantă

Plenul Curții Supreme de Justiție reiterează că componentele salariului tuturor funcționarilor publici din autoritățile legislativă, executivă și

judecătorească sunt reglementate de Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 48 din 22 martie 2012, prevederile prezentei legi se aplică funcționarilor publici din autoritățile publice specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și funcționarilor publici cu statut special din cadrul Autorității Naționale de Integritate, din serviciul vamal și din serviciul diplomatic.

Astfel, analizând prevederile anexei nr. 1 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008, Plenul observă că sunt enumerate exhaustiv autoritățile publice care cad sub incidența Legii nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici.

În această ordine de idei, Plenul Curții Supreme de Justiție coroborând prevederile art. art. 2, 4 alin. (1), 39 alin. (2), anexa nr. 1 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public cu prevederile art. art. 3 și 5 din Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, ajunge la concluzia că funcționarii publici din cadrul autorităților publice specificate în anexa nr. 1 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008, funcțiile și statutul acestora sunt identice, respectiv aceștia se bucură de același tratament în ceea ce privește constituirea salariului lunar pentru munca desfășurată și anume, din salariul de funcție, sporul pentru grad de calificare, grad special, rang diplomatic și plăți de stimulare.

(ii) Diferența de tratament

Luând în considerație cele expuse *supra*, Plenul Curții Supreme de Justiție nu contestă retribuiția totală a unui funcționar public din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorii în privința salariului de funcție, sporului pentru grad de calificare, grad special, rang diplomatic și plăți de stimulare, ori din sensul Legii nr. 48 din 22 martie 2012 acestea constituie componente inerente a salariului oricărui angajat cu statut de funcționar public din rîndul autorităților publice indicate în anexa nr. 1 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008, constituind regula în materia salarizării tuturor funcționarilor publici.

Deci, Plenul Curții Supreme de Justiție notează că legiuitorul oferă angajaților cu statut de funcționari publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale, ca exponenți ai puterii executive, sporuri pentru eficiență în activitate, ceea ce

constituie un privilegiu, un component distinct de constituire al salariului de care beneficiază doar funcționarii publici din cadrul acestor autorități publice.

Respectiv, discrepanța dintre componentele salariului total al funcționarilor publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoria pentru activitatea desfășurată lunar în raport cu funcționarii publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale, constituie un factor discriminatoriu și, în final, un factor dezechilibrant între puterile statului.

Aici, Plenul Curții Supreme de Justiție observă că din sensul art. 8¹ - 8⁵ din Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, legiuitorul nu a făcut distincție între angajații autorităților publice din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Comisiei Electorale Centrale (cu excepția angajaților din cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, beneficiind doar funcționarii publici cu statut special), care ar beneficia de acest spor prin instituirea unor criterii de apreciere a rezultatelor precum cunoștințe și experiență, complexitatea și diversitatea activităților, asumarea responsabilității, inițiativă și creativitate, volumul, calitatea și eficiența sarcinilor executate sau implicarea anumitor riscuri în exercitarea atribuțiilor, legiuitorul acordând acest drept tuturor angajaților acestor autorități publice care au statut de funcționari publici.

Astfel, prezenta sesizare se referă la tratamentul diferențiat, fără o justificare rezonabilă și obiectivă, din partea legislativului și executivului, în procesul modificării și completării cu art. 8¹ - 8⁵ a Legii nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, prin stabilirea sporurilor pentru eficiență în activitate la salariul de funcție angajaților autorităților publice enunțate care au statut de funcționari publici în raport cu angajații cu statut de funcționari publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoria, ori orice modificare legislativă, în special în partea ce se referă la salarizarea funcționarilor publici, urmează a fi efectuată în baza principiilor consfințite în articolele 6 și 16 din Constituția Republicii Moldova și jurisprudența Curții Constituționale.

Cu titlu de concluzie, Plenul Curții Supreme de Justiție consideră că definirea identică a statutului funcționarilor publici din cadrul autorităților publice specificate în anexa nr. 1 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008, dar producerea unor efecte diferite asupra salarizării acestora în urma stabilirii

sporurilor pentru eficiență în activitate, în special luând în considerație mărimea acestui spor față de salariul de bază (asupra acestui aspect urmează să ne expunem *ultra*), constituie o distincție semnificativă a nivelului de salarizare și creează un dezechilibru salarial considerabil între funcționarii publici din cadrul autorităților publice Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Inspekția Financiară, Curtea de Conturi, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisia Electorale Centrale, exponenți ai puterii executive și funcționarii publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoria, ca exponenți ai puterii judecătorești.

Aici, sunt relevante concluziile Curții Constituționale care au statuat că pentru garantarea unei puteri judecătorești echivalente după statut cu celelalte două ramuri ale puterii de stat, este necesară menținerea unui tratament echivalent și pentru componentele ajutătoare ale acestei puteri, inclusiv crearea condițiilor necesare pentru asigurarea cu personal calificat și competitiv, concluzie aplicabilă în egală măsură și celorlalte puteri ale statului. Astfel, nu ar putea fi apreciată drept eficientă activitatea deputaților sau a membrilor executivului fără suportul eficient al personalului care îi asistă în exercitarea prerogativelor puterii de stat încredințate (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 10 septembrie 2013, parag. 63 – 64).

(iii) Mărimea sporului pentru eficiență în activitate față de salariul de bază.

Plenul Curții Supreme de Justiție reiterează că potrivit art. 5 alin. (1) și (3) din Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, salariul total al funcționarului public pentru activitatea desfășurată lunar, pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege, potrivit sarcinilor și atribuțiilor din fișa postului, este constituit din salariului de funcție, sporului pentru grad de calificare, grad special, rang diplomatic și plăți de stimulare, iar, în condițiile legii, funcționarul public poate beneficia de suplimente de plată pentru munca suplimentară.

Totuși, după cum s-a reținut *supra*, prin completarea Legii nr. 48 din 22 martie 2012 cu art. 8¹ – 8⁵, angajaților din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspekției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale i s-a stabilit un criteriu suplimentar de constituire a salariului lunar, după cum urmează.

Conform art. 8¹ din Legea nr. 48 din 22 martie 2012, angajaților Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal și Inspecției financiare, care au statut de funcționar public, inclusiv celor cu statut special, li se stabilește spor lunar pentru eficiență în activitatea desfășurată în autoritățile respective în mărime de la 0,8 pînă la 1,5 salariu mediu lunar pe economie realizat în anul precedent.

Astfel, din textul normei juridice enunțate, reiese că tuturor angajaților din cadrul autorităților publice specificate, fără excepție, care au statut de funcționar public, li se stabilește un spor pentru eficiență în activitate în mărime de la 0,8 pînă la 1,5 salariu mediu lunar pe economie realizat în anul precedent.

Aici, Plenul Curții Supreme de Justiție remarcă, cu titlu de exemplu, că potrivit informației Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 370 din 09 martie 2018 cu privire la mărimea salariului mediu lunar pe economie realizat în anul 2017, mărimea salariului mediu lunar pe economie realizat în anul 2017 constituie 5697, 1 lei.

Respectiv, *in concreto*, în cifre, sporul pentru eficiență în activitate în mărime de la 0,8 pînă la 1,5 salariu mediu lunar pe economie realizat în anul 2017 constituie de la 4557, 68 lei pînă la 8545, 65 lei.

Deci, adăugăm că angajații Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal, cu statut de funcționar public, conform anexei nr. 2 din Legea nr. 48 din 22 martie 2012, beneficiază de salariu de la 2600 lei (gradul 3 de salarizare, treapta 1 de salarizare, specialist) pînă la 7400 lei (gradul 22 de salarizare, treapta 1 de salarizare, director), iar, cei din cadrul Inspecției Financiare de la 2800 lei (gradul 4 de salarizare, treapta 1 de salarizare, specialist superior) pînă la 7000 lei (gradul 22 de salarizare, treapta 1 de salarizare, director).

În contrast, angajații judecătoriilor, cu statut de funcționari publici, beneficiază de salarii de la 2400 lei (gradul 2 de salarizare, treapta 1 de salarizare, specialist) pînă la 4400 lei (gradul 12 de salarizare, treapta 1 de salarizare, șef al secretariatului instanței judecătorești), iar angajații Curților de Apel, cu statut de funcționari publici, beneficiază de salarii de la 2400 lei (grad 2 de salarizare, treapta 1 de salarizare, specialist) pînă la 5700 lei (gradul 17 de salarizare, treapta 1 de salarizare, șef al secretariatului instanței judecătorești).

În final, angajații Curții Supreme de Justiție, cu statut de funcționari publici, beneficiază de salarii de la 2600 lei (gradul 3 de salarizare, treapta 1 de salarizare, specialist) pînă la 5700 lei (gradul 17 de salarizare, treapta 1 de salarizare, șefi de direcții), iar șeful și șeful-adjunct al Secretariatului Curții Supreme de Justiție beneficiază de 6600 și 7400 lei respectiv (gradul 20 și 22 de salarizare, treapta 1 de salarizare).

Luând în considerație cele expus *supra*, Plenul Curții Supreme de Justiție consideră că prin stabilirea sporului pentru eficiență în activitate în favoarea angajaților, funcționari publici, din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal și Inspecției financiare s-a creat o discrepanță vizibilă și considerabilă dintre nivelul de salarizare dintre funcționarii publici din cadrul acestor autorități publice și funcționarii publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorii.

Or, mărimea sporurilor pentru eficiență în activitate, dacă comparăm chiar cu limita minimă a acesteia de 0,8 din salariu mediu pe economie realizat pentru anul precedent, adică 4557, 68 lei, constituie pentru unele categorii de funcționari publici din cadrul instanțelor judecătorești, echivalentul a unui salariul dublu de funcție.

Astfel, ținând cont că sporul pentru eficiență în activitate a fost instituit pentru toți angajații autorităților publice enunțate, cu statut de funcționari publici, iar toți funcționarii publici se află în situația similară comparabilă, indică la faptul că funcționarii publici din cadrul instanțelor judecătorești sunt tratați într-o manieră mai puțin favorabilă față de primii, ceea ce constituie un tratament discriminatoriu.

Important de specificat că potrivit art. 8¹ alin. (2) din aceeași Lege, modul și condițiile de plată a sporului se aprobă de către Ministerul Finanțelor, iar potrivit art. 8², reexaminarea sporului stabilit în condițiile art. 8¹, reieșind din cuantumul salariului mediu lunar pe economie realizat în anul precedent, se efectuează anual de la 1 aprilie, în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național.

Plenul Curții Supreme de Justiție evidențiază că pentru funcționarii publici din cadrul autorităților publice specificate, condițiile de plată a sporului se aprobă de către Ministerul Finanțelor, fiind posibilă reexaminarea acestora în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național, respectiv, autoritățile puterii legislative și executive ca diriguitori și executori ai bugetului de stat aprobă și alocă resurse financiare de la bugetul public național întru achitarea sporurilor pentru eficiență în activitate, acordându-le avantaje semnificative autorităților din subordinea acestora. Însă, la caz, acordarea avantajelor materiale în detrimentul funcționarilor publici din cadrul instanțelor judecătorești subminează puterea judecătorească, care nu are atribuții întru gestionarea bugetului public național, făcând-o mai puțin atractivă pentru cadrele calificate.

Or, într-un sistem bazat pe principiul separării puterilor în stat, este esențial ca în acele situații în care, Parlamentul controlează bugetul justiției, această

putere să nu fie folosită pentru a submina funcționarea eficientă a celei din urmă. În acest sens și pentru păstrarea echilibrului între puteri în chestiuni de ordin financiar, art. 22 alin. (1) din Legea privind organizarea judecătorească stabilește că mijloacele financiare necesare bunei funcționări a instanțelor judecătorești sânt aprobate de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, și sânt incluse la bugetul de stat. Aceste mijloace nu pot fi micșorate fără acordul Consiliului Superior al Magistraturii și se alocă în mod regulat.

La fel, potrivit art. 8³ din Legea nr. 48 din 22 martie 2012, angajaților Curții de Conturi care au statut de funcționari publici li se stabilește spor lunar pentru eficiență în activitate în mărime de pînă la 100% din salariile de funcție, prevăzute în anexa nr. 1.

Conform art. 8⁴ din aceeași Lege, pentru funcționarii publici cu statut special din cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor se stabilește spor lunar pentru eficiență în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în mărime de pînă la 1,5 salarii de funcție. Modul și condițiile de plată a sporului lunar se aprobă de către directorul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Iar, în conformitate cu art. 8⁵ din Legea enunțată, funcționarii publici din cadrul Comisiei Electorale Centrale pot beneficia de spor lunar pentru eficiență în activitate în mărime de pînă la 1,5 salarii de funcție, în modul stabilit de președintele Comisiei Electorale Centrale.

Cu trimitere la salariile de funcție de care beneficiază funcționarii publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorii specificate mai sus, Plenul reține următoarele.

Angajații cu statut de funcționari publici din cadrul Curții de Conturi, beneficiază de salariu de funcție de la 2400 lei (gradul 2 de salarizare, treapta 1 de salarizare, specialist) pînă la 6300 lei (gradul 19 de salarizare, treapta 1 de salarizare, șef al Aparatului Curții de Conturi), iar angajații cu statut de funcționari publici din cadrul Comisiei Electorale Centrale beneficiază de salariu de funcție de la 2400 lei (gradul 2 de salarizare, treapta 1 de salarizare, specialist) pînă la 5700 lei (gradul 17 de salarizare, treapta 1 de salarizare, șef al Aparatului Comisiei Electorale Centrale, șef direcția generală), totodată, angajații cu statut special de funcționari publici din cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor beneficiază de salarii de la 4400 lei (gradul 12 de salarizare, treapta 1 de salarizare, inspector) pînă la 6000 lei (gradul 18 de salarizare, treapta 1 de salarizare, șef direcție).

Plenul Curții Supreme de Justiție menționează că prin analiza efectuată *supra* cu privire la salariile minime și maxime din cadrul autorităților publice enunțate, dorește să evidențieze că salariile de funcție din cadrul acestor autorități este preponderent mai mare în comparație cu salariile de funcție a funcționarilor publici din cadrul instanțelor judecătorești, respectiv prin instituirea sporurilor pentru eficiență în activitate care este egală cu un salariu de funcție sau 1,5 din salariu, se observă o vădită diferență de tratament care instituie acest spor la constituirea salariului lunar, ceea ce creează o pronunțată disproporționalitate și dezechilibru al asigurării materiale a personalului administrativ din cadrul instanțelor judecătorești în raport cu personalul administrativ al autorităților publice, exponente ale puterii executive.

(iv) Scopul legitim și proporționalitatea.

Inițial, Plenul Curții Supreme de Justiție evidențiază că sporul pentru eficiență în activitate instituit în favoarea funcționarilor publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale, reprezintă excepția în materia salarizării funcționarilor publici. Funcționarii publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorii nu beneficiază de asemenea spor, salariul acestora se constituie după regula în materie stipulată la art. 5 din Legea nr. 48 din 22 martie 2012.

Subsidiar, Plenul atrage atenția că pînă la introducerea articolelor 8¹-8⁵ în Legea nr. 48 din 22 martie 2012, prin Legea nr. 295 din 22 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 48 din 22 martie 2012, a fost modificat art. 5 alin. (1) din Legea nr. 48 din 22 martie 2012, în vigoare în prezent, care are următorul cuprins, salariul total al funcționarului public pentru activitatea desfășurată lunar, pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege, potrivit sarcinilor și atribuțiilor din fișa postului, este constituit din salariul de funcție, sporul pentru grad de calificare, grad special și rang diplomatic, plăți de stimulare.

Din analiza notei informative la proiectul de modificare și completare a articolului 5 din Legea enunțată, Plenul observă că s-a propus *stabilirea expresă a componentelor salariului total*: salariul de funcție, sporul pentru grad de calificare, grad special și rang diplomatic, plăți de stimulare. Însă, ulterior contrar scopului enunțat privind stabilirea expresă a componentelor salariului total pentru toți funcționarii publici, legiuitorul prin introducerea articolelor 8¹-

8⁵ în Legea nr. 48 din 22 martie 2012, a prevăzut un component suplimentar la stabilirea salariului lunar doar în favoarea funcționarilor publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale.

Astfel, Plenul Curții Supreme de Justiție va examina scopul legitim invocat de către autorii proiectelor de lege în vederea completării Legii nr. 48 din 22 martie 2012 cu art. 8¹-8⁵, cât și proporționalitatea acestora prin analiza actelor legislative care au stat la bază și notele informative anexe.

Deci, Plenul analizând conținutul notelor informative la proiectele de lege nr. 281 din 16 decembrie 2016, nr. 23 din 23 februarie 2018 și nr. 71 din 26 aprilie 2018 prin care au fost introduse art. 8¹-8⁵, reține că autorii proiectelor au invocat drept scop al introducerii acestui spor pentru eficiență în activitate, comun pentru toate proiectele de lege, minimalizarea riscului fluctuației personalului autorităților publice respective, remunerarea adecvată întru sporirea motivației, atractivității și productivității funcționarilor publici în comparație cu alte sfere, cât și diminuarea riscului ca funcționarii publici să cedeze tentațiilor corupției.

În această ordine de idei, Plenul nu neagă temeinicia scopului invocat de către autorii proiectelor de lege respective, acesta fiind unul legitim în raport cu motivele invocate, însă consideră că scopul invocat nu este proporțional în raport cu funcționarii publici din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoria, ori după cum s-a menționat *supra*, orice modificare legislativă, în special în partea ce se referă la salarizarea funcționarilor publici, urmează a fi efectuată în baza principiilor consfințite în articolele 6 și 16 din Constituția Republicii Moldova și jurisprudenței Curții Constituționale.

Respectiv, scopul care a stat la baza instituirii în beneficiul funcționarilor publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale a sporului pentru eficiență în activitate nu este obiectiv și rezonabil și nu justifică diferența de tratament admisă, or problemele invocate persistă și în cadrul instanțelor judecătorești, iar prin instituirea acestui spor, problemele cu care se confruntă sistemul judecătoresc s-au acutizat și capătă o dinamică negativă ascendentă.

În acest sens, Plenul Curții Supreme de Justiție menționează că sistemul judecătoresc se confruntă cu grave probleme de lipse de cadre, cu o dinamică negativă de creștere a numărului posturilor vacante de funcționari publici din cadrul instanțelor judecătorești și cu o fluctuație permanentă de cadre, din

motivul neatractivității funcțiilor publice, salarizării neadecvate, volumului mare de lucru, complexitatea atribuțiilor și riscurilor care le implică.

Cu titlu de exemplu, Plenul indică că la Judecătoria Chișinău, în prezent sunt 464 de funcții publice în statele de personal, dintre care 100 de posturi sunt vacante, iar dinamica înregistrată în ultima perioadă indică la faptul creșterii constante a numărului de posturi vacante. Totodată, nivelul mediu a fluctuației din cadrul Judecătoriei Chișinău este de 30 funcționari publici, deci *lunar* 30 de funcționari publici se concediază și aproximativ 28-29 funcționari publici se angajează în cadrul judecătoriei.

La fel, cu titlu de exemplu, în cadrul Curții de Apel Chișinău, în prezent, în statele de personal sunt înregistrate 117 funcții publice (asistenți judiciari, grefieri, specialiști), dintre care, la moment, 25 de funcții sunt vacante. Totodată, potrivit statisticii pe parcursul perioadei anului 2017 – august 2018, au fost angajați 41 de grefieri, dintre care 21 au demisionat, respectiv 50%, dintre care 40 % nu au rezistat perioadei de probă.

Aici, Plenul Curții Supreme de Justiție afirmă că fluctuația permanentă a cadrelor care asistă nemijlocit judecătorul la înfăptuirea justiției are efecte negative asupra continuității actului de justiție și calității acesteia, or funcționarii publici (în special grefierii și asistenții judiciari) la numirea în funcție sunt instruiți și pregătiți de către judecători, ulterior aceștia se concediază și acest proces continuă permanent, ultimii părăsind sistemul judecătoresc din cauza neatractivității funcțiilor publice, în special din cauza nivelului scăzut de salarizare.

Deci, aceste probleme contribuie, printre altele, în mod negativ la faptul că cauzele nu se examinează în termen rezonabil sau hotărârile judecătorești nu sunt motivate, aspecte importante sub unghiul art. 6 CEDO, pentru care Republica Moldova a fost condamnată de CtEDO.

La acest subiect, Plenul menționează concluziile Curții Constituționale, care a reținut că *calitatea și finalitatea actului de justiție sunt direct proporționale nu doar cu competențele profesionale ale judecătorilor, dar și cu competențele personalului care îl ajută să-și desfășoare activitatea. Din aceste considerente, se impune o investiție și o stimulare proporțională pentru activitatea desfășurată de către personalul instanțelor judecătorești reieșind și din responsabilitățile atribuite prin lege acestora.*

Problemele cu care se confruntă Judecătoria Chișinău și Curtea de Apel Chișinău nu sunt unice, aceiași situație este omniprezentă în tot sistemul judecătoresc, în special în cadrul judecătoriilor din raioanele țării.

Deși, nivelul salarizării funcționarilor publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoria este unul inferior în raport funcționarilor publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale, ceea ce reprezintă un tratament discriminatoriu și diferențiat, totuși, legiuitorul a instituit sporul pentru eficiență în activitate în favoarea acestora, respectiv a majorat această diferență și a creat o vădită disproporționalitate al asigurării materiale a personalului administrativ din cadrul sistemului judecătoresc, în sens larg, în raport cu personalul administrativ din cadrul acestor autorități publice, ca exponenți ai puterii executive.

Plenul Curții Supreme de Justiție consideră că problemele enunțate cu care se confruntă sistemul judecătoresc, se datorează inclusiv faptului creării dezechilibrului și disproporționalității create în legătură asigurarea materială net superioară a funcționarilor publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale în raport cu funcționarilor publici din cadrul sistemului judecătoresc, or legiuitorul a creat condiții mai atractive pentru aceștia, ceea ce implică efecte negative pentru celelalte autorități publice.

Plenul atrage atenția că Direcția Generală Juridică a Parlamentului Republicii Moldova a dat aviz negativ proiectului de lege prin care s-a introdus sporul pentru eficiență în activitate în favoarea funcționarilor publici din cadrul Curții de Conturi, unde a atenționat că: *„prin instituirea sporului pentru eficiență în activitate s-a instituit un nou component a salariului total al funcționarilor publici, ori, de fapt în art. 5 sunt specificate expres toate componentele salariului total al funcționarilor publici, respectiv instituirea noii componente vine în contradicție cu concepția Legii nr. 48 din 22 martie 2012”*. Astfel, prin avizul dat Direcția a concluzionat că *„soluția legislativă propusă în prezentul proiect de lege, trebuie reevaluată și elaborată în comun cu autoritățile publice de specialitate de competența cărora ține problema abordată, cu respectarea principiului unicității reglementării în materie de salarizare a tuturor participanților din cadrul sistemului bugetar”*.

La fel, scrisoare de reexaminare a parvenit și din partea Președintelui Republicii Moldova, care a reținut că *„Legea nr. 48/2012, instituie un sistem național de salarizare a funcționarilor publici, care stabilește cadrul general pentru aplicarea de standarde și proceduri unitare de stabilire a salariilor [...]”*. „ [...] unul din principiile sistemului de salarizare este cel al

proporționalității, conform căruia sistemul de salarizare asigură stabilirea și acordarea salariului raportat la nivelul competențelor cerute pentru ocuparea postului, la complexitatea activității desfășurate și la gradul de responsabilitate, condițiilor de muncă, pe baza criteriilor generale de clasificare a funcțiilor publice”.

Totuși, deși au fost înaintate obiecțiile respective, acestea au fost respinse, iar în consecință, proiectele de lege au fost adoptate.

Cu titlu de concluzie, Plenul Curții Supreme de Justiție consideră că toate cele menționate *supra*, indică la o vădită disproporționalitate și dezechilibru instituit prin introducerea sporului pentru eficiență în activitate în favoarea Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului Vamal, Inspecției Financiare, Curții de Conturi, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Comisiei Electorale Centrale, disproporționalitate ce se datorează faptului că articolele 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ din Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nu corespund exigențelor articolelor 6, 16 din Constituția Republicii Moldova și jurisprudenței Curții Constituționale în domeniul respectiv.

(v) Cu privire la existența unor acțiuni ulterioare a puterii legislative și executive, care au legătură dintre măsurile legale contestate și scopul legitim analizat mai sus.

Plenul Curții Supreme de Justiție amintește că, prin Hotărârea nr.24 din 10 septembrie 2013, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale compartimentele „Secretariatul Curții Constituționale”, „Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală”, „Curțile de apel” și „Judecătoriile, inclusiv cea militară, procuraturile teritoriale și cele specializate” din Anexa nr.2 la Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici. Potrivit acestei hotărâri, Curtea a constatat un nivel inferior de salarizare a funcționarilor din sistemul judecătoresc în raport cu salarizarea unor funcții identice din cadrul autorităților legislativă și executivă. În același timp, Curtea a reținut că discrepanța dintre nivelul de salarizare a colaboratorilor care contribuie la exercitarea puterii judecătorești în raport cu colaboratorii care contribuie la exercitarea puterii legislative și celei executive constituie un factor discriminatoriu și, în final, un factor dezechilibrant între puterile statului.

Având în vedere cele menționate, legislatorul a adoptat Legea nr. 146 din 17 iulie 2014, potrivit căreia, au fost modificate salariile din sistemul judecătoresc.

Totuși, prin hotărârea nr. 25 din 6 noiembrie 2014, Curtea Constituțională a statuat că menținerea salarizării diminuate a funcționarilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție și Curților de apel în raport cu funcționarii din cadrul Parlamentului și al autorităților executive afectează principiile consfințite de articolele 6 și 16 din Constituție. În același timp, omisiunea recalculării salariilor acestora din data Hotărârii nr.24 din 10 septembrie 2013 constituie o încălcare a articolului 140 din Constituție și pune în discuție atitudinea preconcepțată a executivului și a Parlamentului față de Curtea Constituțională.

În acest context, conform punctului 6 din dispozitivul hotărârii sus – citate, până la adoptarea de către Parlament a noilor prevederi legale și intrarea acestora în vigoare, pentru funcțiile publice din cadrul autorităților publice indicate la pct.2 din dispozitivul prezentei hotărâri se aplică gradele de salarizare din Anexa nr.2 la Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, în redacția Legii nr.146 din 17 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, echivalente funcțiilor din cadrul puterii legislative și executive, potrivit raționamentelor cuprinse în prezenta hotărâre.

(vii) Cu privire la existența unui echilibru corect între acțiunile puterii legislative și executive și respectarea principiilor statului de drept

Conform hotărârii nr. 33 din 10 octombrie 2013 a Curții Constituționale, în sensul articolului 140 din Constituție coroborat cu articolele 7 și 134 alin.(3) din Constituție: - hotărârea prin care se declară neconstituționalitatea unor norme/acte are nu numai putere de lege, ci și este obligatorie, prin considerentele pe care se sprijină, pentru toate organele constituționale ale Republicii Moldova, astfel încât noi norme/acte cu același conținut nu mai pot fi adoptate din nou.

În motivarea acesteia, Curtea Constituțională a stabilit:

„55. Curtea subliniază că factorii juridici, și nu politici, trebuie să determine reacțiile față de hotărârile Curții, în special dacă ele provoacă obligații concrete pentru subiecții corespunzători.

56. Hotărârea Curții urmează a se aplica **tuturor raporturilor juridice care nu s-au stins încă la data pronunțării hotărârii**, respectiv, tuturor situațiilor cărora li se aplică în continuare dispozițiile legale declarate neconstituționale, precum și pe calea revizuirii.

57. În acest caz, astfel cum rezultă din dispozițiile constituționale cuprinse în art.140, norma juridică este nulă de drept și, în final, în lipsa intervenției legiuitorului originar sau delegat, își încetează efectele. Ea dispăre din fondul activ al legislației, din dreptul pozitiv, ceea ce face ca sarcina autorităților publice care aplică legea să fie mai dificilă în privința determinării

concrete a efectelor deciziei Curții Constituționale asupra cauzelor pe care le instrumentează, cauze care, în funcție de domeniul vizat, au o anumită specificitate.

58. De aceea, Curtea, pentru a preveni fie o practică neunitară, fie încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale sau, în extremis, pentru a evita nesocotirea hotărârilor sale, are îndatorirea ca să arate efectele pe care acestea urmează a le produce.

59. Mai mult, Curtea Constituțională, fiind unica autoritate abilitată prin lege să exercite controlul de constituționalitate, are plenitudinea de jurisdicție în acest domeniu. A accepta ca efectele deciziilor sale să fie interpretate, în procesul de aplicare a legii, de către alte instituții ale statului ar echivala cu o știrbire a competenței Curții.

60. Opozabilitatea *erga omnes* a hotărârilor Curții Constituționale implică obligația constituțională a tuturor autorităților de a aplica întocmai deciziile Curții la situațiile concrete în care normele declarate neconstituționale au incidență.,,

Prin urmare, deși în baza hotărârii nr. 33 din 10 octombrie 2013 a Curții Constituționale, puterea legislativă și executivă era obligată să se conformeze hotărârii nr. 25 din 6 noiembrie 2014 a Curții Constituționale, aceste puteri nu au îndeplinit aceste obligații constituționale până la momentul de față.

Astfel, contrar celor indicate, puterea legislativă și executivă a introdus și completat articolele 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ din Legea nr. 48 din 22 martie 2012 în perioada anilor 2017 – 2018. Deci, este evident că într-un interval de 3 – 4 ani, statul nu a întreprins nici o acțiune pentru a pune în executare hotărârea nr. 25 din 6 noiembrie 2014 a Curții Constituționale.

Drept consecință, adoptarea unor asemenea măsuri nu este proporțională cu **respectarea principiilor aplicării practice și efective a hotărârilor Curții Constituționale, care sunt parte inerentă a unui stat de drept.**

(v) Concluziile

Plenul Curții Supreme de Justiție consideră, cu titlu de concluzie, că exceptarea funcționarilor publici din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătorii de la plata sporurilor indicate, în speță, au depășit necesarul pentru atingerea obiectivului urmărit, în concret, s-au ignorat principiile de bază ale sistemului de salarizare a funcționarilor publici prevăzute la articolul 2 din Legea nr. 48/2012 și principiile din Hotărârea Curții Constituționale nr. 24/2013, nr. 25/2013 și nr. 15/2017.

Din această perspectivă, Plenul Curții Supreme de Justiție consideră că articolele 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ din Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nu corespund exigențelor articolelor 6, 16 din Constituția Republicii Moldova și jurisprudenței Curții Constituționale în domeniul respectiv.

3) Cerințele Plenului Curții Supreme de Justiție

Din motivele prezentate mai sus și în baza articolelor 38 alin. (1) lit. d) și 39 din Codul jurisdicției constituționale, Plenul Curții Supreme de Justiție

S O L I C I T Ă :

- 1) Primirea spre examinare a prezentei sesizări.
- 2) Verificarea constituționalității articolelor 8¹, 8², 8³, 8⁴, 8⁵ din Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici în raport cu articolele 6, 16 din Constituția Republicii Moldova.

**Președintele
Curții Supreme de Justiție**

Ion Druță